

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา ธุรกิจอุตสาหกรรม ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของธุรกิจอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน วิธีการศึกษาเป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามไปยังกิจการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม(ISO14001) จำนวน 12 แห่ง เป็นอุตสาหกรรมประเภทอิเล็กทรอนิกส์ 7 แห่งและอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ 5 แห่งเพื่อทราบถึงวิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีและการเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

การศึกษาพบว่าในประเด็นการบันทึกรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมที่กิจการส่วนใหญ่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมได้แก่ ค่าที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 41.7 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมระงับเหตุฉุกเฉินต่างๆร้อยละ 41.7 และค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำร้อยละ 58.3 และกลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนรายการค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมที่กิจการส่วนใหญ่ไม่ได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ค่าอบรมตามระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ค่าใช้จ่ายในการตรวจวัดระบบการตรวจติดตาม ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการระงับเหตุ

ส่วนรายการค่าใช้จ่ายที่กิจการส่วนใหญ่ไม่มีรายการในบัญชี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบำบัดอากาศเสียก่อนปล่อยออกสู่บรรยากาศ ค่าใช้จ่ายในการบำบัดของเสียก่อนปล่อยลงสู่ดิน

คำรักษาพยาบาลอันเนื่องมาจากสารพิษในโรงงาน คำใช้จ่ายเกี่ยวกับการปรับสภาพความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมให้กลับสู่สภาพเดิมและคำปรับทางกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้านสิ่งแวดล้อมพบว่ากิจการส่วนใหญ่ไม่มีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่ การติดตั้งระบบคัดแยกของเสียและการติดตั้งระบบปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียระบบระบายหรือเตาเผา ส่วนใหญ่กิจการจะบันทึกบัญชีเป็นระบบสาธารณูปโภค ส่วนการจัดทำระบบป้องกันการหกรั่วไหลของสารเคมีลงสู่ลำน้ำสาธารณะการจัดทำที่พักหรือที่กักเก็บของเสีย ส่วนใหญ่กิจการจะบันทึกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมกิจการส่วนใหญ่ไม่มีรายการดังกล่าวในบัญชีเนื่องจากไม่มีการประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและมีบางส่วนที่มีการบันทึกบัญชีเป็นรายการพิเศษ ซึ่งยังไม่มีการบันทึกบัญชีแยกเป็นหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมต่างหาก

ประเด็นด้านการเปิดเผยข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลด้านต้นทุนและคำใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมพบว่ากิจการส่วนใหญ่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ การรักษาสภาพน้ำ การรักษาสภาพอากาศ การแก้ไขบำบัดน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ คำปรับเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม การชดเชยต่อบุคคลที่สามอันเป็นผลเนื่องจากความเสียหาย และมีบางส่วนที่เปิดเผยต้นทุนและคำใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมในรายงานภายในเสนอต่อผู้บริหาร ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวคือกลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ การเปิดเผยข้อมูลด้านหนี้สินสิ่งแวดล้อมพบว่ากิจการทั้งหมดไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเนื่องจากไม่มีรายการเกิดขึ้นในบัญชี

การเปิดเผยนโยบายบัญชีพบว่าโดยภาพรวมกิจการส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานภายในเสนอต่อผู้บริหาร ได้แก่ รายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 83.3 นโยบายรายจ่ายฝ่ายทุนด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 41.7 และกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยส่วนใหญ่คือกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนเกณฑ์การวัดค่าประมาณหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและนโยบายต้นทุนรื้อถอนและการปรับปรุงสภาพคณิกิจการไม่มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแต่อย่างใด เนื่องจากกิจการไม่มีรายการดังกล่าวในบัญชี

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้เห็นว่าแม้ว่าในปัจจุบันธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนจะเริ่มมีการบันทึกบัญชีด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างหากจากการดำเนินงานตามปกติบ้างแล้วก็ตาม แต่ในการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่ชัดเจนจึงไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบและความรับผิดชอบของกิจการที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งในอนาคต ฝ่ายบริหาร นักบัญชีและหน่วยงานของรัฐควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้กิจการตระหนักถึงบัญชีด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งจะทำให้รายงานทางการเงินเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

The purpose of this study is to study the principle of environmental accounting of industrial business in Northern Region Industrial Estate Lamphun Province. The method of this study is to collect data from questionnaires and interviewed with accounting department in twelve ISO 14001 qualified companies in Northern Region Industrial Estate in Lamphun. All 12 companies include 7 electronic industrial companies and, 5 parts and equipment companies. The study requires method of accounting record and disclosure of environmental accounting.

The study shows that most companies record environmental expense in following topics: consulting environmental expense 41.7%, emergency drill expense 41.7% , and water treatment expense 58.3%. Most companies that record environmental expense are electronic industrial companies.

The study also shows that most companies does not recording environmental expense apart from operating expense in following topics: environmental management system training expense, system inspection expense and supply – safety expense.

All companies have no record of environmental expense in following topics: air treatment expense, waste treatment expense, personal toxic handling expense, environmental damage repairing expense and environmental legal fining expense.

Most companies record waste disposal system, reformation of water treatment, air ventilation and waste heating chamber in public utility system. Most companies record chemical leakage prevention and waste reservoir in part of plant which are not apart from environmental asset.

Most companies have no record in environmental liabilities due to the companies have no liabilities estimation. Some companies record environmental liabilities in extra list.

For accounting disclosure in environmental cost and expense , most companies do not disclose in following topics: water treatment, air treatment, water recycled, environmental legal fining due to illegal environment protection law, third party compensation due to loses. Only some companies report cost and expense to chief executive officer. Most of those companies were in parts and equipment industrial. All companies not accounting disclosure in environmental liabilities due to no list in accounting.

Most companies disclose environmental expense policy 83.3% and capital expenditure policy 41.7% to chief executive officer. Most companies that report are in electronic industrial. All companies that do not disclose estimate environmental liability policy, demolition cost and soil improvement due to no list in accounting.

The study suggested that even though there is environmental accounting record apart from operating expenses, but accounting disclosure have not been clarified which shows the effect and responsibility of the company to environment. Moreover, manager, accountant and government should eventually take part of stimulating the awareness of the company to realize accounting environment which will provide a great beneficial financial report.